

Sayı : E-32661919-610-60
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

12.06/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 06/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1623946 sayılı yazınız.
b) 08/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1625423 sayılı yazınız.
c) 12/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1626832 sayılı yazınız.
ç) 14/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1628918 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç)'de kayıtlı yazıyla iletilen Antalya Milletvekili Aykut KAYA'nın 7/27491, Karabük Milletvekili Cevdet AKAY'ın 7/27681, Şanlıurfa Milletvekili Ferit ŞENYAŞAR'ın 7/27685, Ağrı Milletvekili Heval BOZDAĞ'ın 7/27789, Edirne Milletvekili Mehmet AKALIN'ın 7/27790, Ankara Milletvekili Yüksel ARSLAN'ın 7/27791, Kahramanmaraş Milletvekili Zuhale KARAKOÇ DORA'nın 7/27792 ve 7/27907, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/27794, Şanlıurfa Milletvekili Dilan KUNT AYAN'ın 7/27795 ile Trabzon Milletvekili Sibel SUIÇMEZ'in 7/27908 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (15 Sayfa)

7/27491 GK 154

7/27681 GK 156

7/27685 GK 156

7/27789-27792 GK 158

7/27794-27795 GK 158

7/27907 GK 161

7/27908 GK 161

AĞRI MİLLETVEKİLİ HEVAL BOZDAĞ'IN 7/27789 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) kökleri Anadolu'da 11. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar sanat, ticaret ve ekonomi alanlarında ışık tutan esnaf ve sanatkâr kurumu niteliğindeki Ahilik kültürüne dayanan iş yeri tabanlı mesleki eğitimi öne çıkaran bir programdır. Cumhuriyet sonrası çıraklık eğitimine ilişkin ilk yasal düzenleme 1977'de 2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanunu ile yapılmış, 1986'da çıkarılan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda ve işletmelerde yapılacak mesleki eğitime ilişkin esaslar belirlenmiştir. Çıraklık eğitimi, 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. 1977 yılından bugüne mesleki eğitim merkezleri bir mesleki ve teknik eğitim program türü olarak uygulanmaya devam etmektedir.

Mesleki eğitim merkezi programı, örnekleri farklı ülkelerde de bulunan iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak uygulanmaktadır. Bu programda öğrenciler teorik eğitimlerini okulda pratik eğitimlerini ise işletmelerde usta öğretici gözetiminde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolünde belirli bir program dâhilinde almaktadırlar. Mesleki eğitim merkezi programının işletmeler ile kurulmuş olan organik bağı ve iş birliği neticesinde öğrencilerin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerinin gelişmesine büyük ölçüde olumlu etkisi olduğu değerlendirilmektedir.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun "Denetleme ve Ceza" başlıklı 41'inci maddesinde yer alan *"Bu Kanun hükümlerine göre Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarının dışında kamu ve özel kurum ve kuruluşlarında yapılan aday çırak, çırak ve kalfaların eğitimi ile işletmelerde yapılan mesleki eğitim, öğrencilerin bu eğitiminden sorumlu işletmelerin bağlı olduğu oda veya birliklerin temsilcilerinin katılımı ile Bakanlıkça; iş ortamı, sosyal güvenlik, iş güvenliği ve sağlık şartları bakımından ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca denetlenir."* hükmü doğrultusunda iş yerlerinin iş sağlığı ve güvenliği bakımından denetim görev ve yetkisi 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili mevzuatı uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ait olup Bakanlığımızın iş yerlerini bu kapsamda denetleme görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

Söz konusu 3308 sayılı Kanun uyarınca on ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalıştırdıkları personel sayısının yüzde beşinden az olmamak üzere mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumu öğrencilerine beceri eğitimi yaptırmakla yükümlüdürler. Bu işletmeler ile zorunlu olmamasına rağmen öğrencilere beceri eğitimi yaptırmak isteyen işletmeler, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre il, ilçe ve okul müdürlüklerinde oluşturulan işletme belirleme komisyonlarınca mesleki eğitime uygunluk bakımından değerlendirilmektedir.

Değerlendirmede komisyonlar; işletmelerin mesleki eğitime uygunluğunu, işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapıldığını, öğretim programının en az % 80'inin uygulanmasını sağlayacak donanımına sahip olduğunu, 3308 sayılı Kanun gereğince on veya daha fazla öğrenciye mesleki eğitim yaptıracak işletmelerde eğitim biriminin bulunduğunu, meslek alan/dallarında görevlendirilecek usta öğretici/eğitici personelin bulunduğunu, öğrencilerin giyinme, temizlik ve sosyal gereksinimleri için uygun yerlerin bulunduğunu, işletmelerdeki mesleki eğitim uygulamasının il sınırları dışında yapılmasını gerektiren programlarda öğrencilerin konaklama ve yemek gereksinimlerinin ilgili işletme tarafından karşılandığını, önceki ders yılında ilgili işletmede mesleki eğitim uygulanmış ise eğitimin bu

yönetmelik ve öğretim programına uygun olarak yapılmış olduğunu, işletmelerde sağlık ve güvenlik koşullarının tam olarak sağlanıp sağlanmadığını göz önünde bulundurarak belirlemektedir.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ve Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre öğrencilere mesleki eğitim yaptırmak için iş yerinde usta öğretici bulunması şarttır. Öğrenciler, usta öğretici gözetiminde ve bir program dâhilinde işletmede beceri eğitimi alırlar. Öğrencilerin işletmede aldıkları beceri eğitimlerinin müfredata uygunluğu, görevlendirilen koordinatör öğretmenler tarafından düzenli olarak kontrol edilmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerimizin işletmelerde mesleki eğitim/staj faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliği hususunda gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Bakanlığımız 02.02.2024 tarihli Mesleki Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği konulu ve 2024/36 sayılı Genelge yürürlüğe girmiş olup işletmelerin öğrencilere yönelik iş sağlığı ve güvenliği konusunda vermesi gereken eğitimler ile alması gereken tedbirleri ve okullarda öğrencilere yönelik yapılacak bilgilendirmeler açıklanmıştır.

Bakanlığımızca 2025 yılı Ocak, Şubat ve Mart aylarında 230 mesleki eğitim merkezinin denetimi yapılmıştır. Söz konusu Genelge ile, işletmelerin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümlerine göre iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alması ve valiliklerce takibinin yapılması hususu da belirtilmiştir.

Mesleki Eğitim Merkezi Programı'na (MESEM) kayıtlı öğrenci sayısı 15.05.2025 tarihi itibarıyla 492.627 olup, bu öğrencilerin 90.676'sı kız, 401.951'i ise erkektir. 2016 yılından bu yana MESEM kapsamında 10'u ölümlü 1273 iş kazası kaydedilmiştir.